

Nr 7.

Ankom till Riksdagens kansli den 27 mars 1912 kl. 10 f. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående beredande af möjlighet för municipalsamhällen att erhålla lån från vissa pensionsanstalter och kassor.

I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 23, har friherre *Palmstierna* hemställt, *Motionen.*

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte gå i författning om sådan åtgärd, hvarigenom municipalsamhälle i likhet med kommun berättigas erhålla lån från af Kungl. Maj:t auktoriserade pensionsanstalter och kassor af i motionen angifvet slag.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

På hemställan af sitt femte tillfälliga utskott i utlåtande nr 3 har *Andra kam-* *Andra kam-*
marens be-
Andra kammaren bifallit motionen, med uteslutande af orden »af i motionen *slut.*
angifvet slag». Andra kammarens beslut har sedermera delgifvits Första
kammaren, som hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

Andra kammarens utskott anför följande:

»Utskottet har sig väl bekant, att svårigheter ofta yppa sig för municipalsamhällen att på fördelaktigt sätt fylla legitima lånebehof. Detta framgår äfven af de upplysningar, utskottet inhämtat från svenska stadsförbundet, dit framställningar vid upprepade tillfällen inkommit från municipalsamhällen, hvilka påyrkat vidtagande af åtgärder för åstadkommande af gynnsammare förhållanden i detta afseende. Detta syfte torde i någon utsträckning vinnas genom den åtgärd från Kungl. Maj:ts sida, som motionären ifrågasatt. *Andra kam-*
marens ut-
skott.

Visserligen synas de i motionen omnämnda, af Kungl. Maj:t auktoriserade,
Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 12 saml. 2 afd. 7 häft. (Nr 7.) 1

serade allmänna pensionsanstalters och kassors direktioner, med hvilka utskottet satt sig i förbindelse, vara föga intresserade för en ändring i motionens riktning. Detta är dock lätt förklarligt, då dessa anstalter och kassor med redan nu gällande bestämmelser i respektive reglementen i allmänhet lätt torde få sina pengar placerade under för dem förmånliga villkor. Men å andra sidan hafva från detta håll icke förebragts några skäl emot den föreslagna ändringen.

Denna innebär ju ej heller någon som helst inskränkning i omförmälda anstalters och kassors fria rätt att i hvarje fall pröfva inkomna låneansökningar. På grund af detta förhållande och då dessutom, innan ett municipalsamhälle kan upptaga ett lån, Kungl. Maj:t skall hafva pröfvat icke blott samhällets behof af lån utan äfven dess förmåga att uppfylla med lånet följande förpliktelse, anser utskottet ej någon risk förefinnas för missbruk af en sådan bestämmelse som den af motionären här ifrågasatta.»

Utskottets
yttrande.

Såvidt utskottet kunnat utröna, innehålla reglementena för flertalet af Kungl. Maj:t auktoriserade pensionsanstalter och kassor, beträffande rätt till utlåning, likartade bestämmelser med de i motionen angifna.

Inom utskottet har ifrågasatts, huruvida municipalsamhällena i allmänhet erbjuda den garanti för fullgörande af med ett lån förenade förpliktelse, som vid utlåning af ifrågavarande kassors medel bör förefinnas. Därvid har särskildt framhållits *dels* den lösliga grunden för uppkomsten af åtskilliga municipalsamhällena, i det att härför endast erfordras Kungl. Maj:ts förordnande, att ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer samt hvad i hälsovårdsstadgan föreskrifves om stad eller allenast en eller flera af omförmälda författningar skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse för ifrågasatt område, *dels* ock den omständigheten att dessa municipalsamhällena kunna med Kungl. Maj:ts medgifvande upphöra eller deras områden förminskas.

Ehuru utskottet funnit hvad sålunda anförts förtjäna beaktande, anser utskottet det likväl obestriddigt, att municipalsamhällena, likaväl som kommunerna, i allmänhet kunna anses erbjuda förenämnda garanti.

Under sådana förhållanden anser utskottet det med fog kunna ifrågasättas, huruvida icke de pensionsanstalter och kassor, för hvilka Kungl. Maj:t fastställer reglemente, böra, där icke så redan är fallet, berättigas att lämna lån till municipalsamhällena under samma betingelser som till kommuner. Den omständigheten, att några af dessa municipalsamhällena kunna vara ekonomiskt svagt situerade, torde härvidlag icke böra utgöra något hinder, då sådant lån finge beviljas endast, därest municipal-

samhälle erhållit Kungl. Maj:ts medgifvande till lånets upptagande samt det ankomme på vederbörande styrelse att i hvarje särskildt fall pröfva den erbjudna säkerheten.

Med hänsyn till att vederbörande anstalt eller kassa äger själf besluta angående beviljande af lån, anser utskottet emellertid den af Andra kammaren för dess del antagna formuleringen af Riksdagens hemställan ej lämplig.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att Första kammaren icke måtte biträda Andra kammarens i ärendet fattade beslut,

men att Första kammaren för sin del behagade besluta, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida och i hvad mån åtgärder kunna vidtagas, hvarigenom af Kungl. Maj:t auktoriserade pensionsanstalter och kassor berättigas att utlämna lån till municipalsamhälle.

Stockholm den 26 mars 1912.

På utskottets vägnar:

G. LAGERBJELKE.
